

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 9.4.2026

Sayı : 662

10/4163

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de engelli bireylerin, özellikle otizm spektrum bozukluğu bulunan vatandaşlarımızın eğitim, sağlık, istihdam, sosyal yaşam ve kamusal hizmetlere erişim alanlarında karşılaştıkları yapısal sorunların tespiti, 2005 yılından bu yana yürürlükte bulunan ancak uygulamada ciddi eksiklikler barındıran erişilebilirlik düzenlemelerinin etkinliğinin araştırılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakan Şeref OLGUN
Afyonkarahisar Milletvekili

GEREKÇE

2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ile birlikte, engelli bireylerin toplumsal yaşama eşit ve etkin katılımının sağlanması, kamusal alanların erişilebilir hale getirilmesi ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması yönünde önemli bir yasal çerçeve oluşturulmuştur. Ancak aradan geçen yaklaşık 20 yıla rağmen, bu düzenlemelerin sahadaki karşılığının yeterli düzeyde olmadığı açıkça görülmektedir.

Özellikle otizm spektrum bozukluğu bulunan bireyler ve aileleri; erken tanıdan eğitime, rehabilitasyondan istihdama kadar pek çok alanda ciddi yapısal sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Nitelikli özel eğitim hizmetlerine erişimde yaşanan yetersizlikle kaynaştırma eğitiminde yaşanan uygulama sorunları, eğitim kurumlarında yeterli uzman personel eksikliği ve ailelere yönelik sosyal destek mekanizmalarının sınırlılığı bu sorunların başında gelmektedir.

Bununla birlikte, kamuya açık alanların, ulaşım sistemlerinin ve resmi kurumların erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilmesi yönündeki yükümlülüklerin ya ertelendiği ya da etkin bir şekilde denetlenmediği bilinmektedir. Bu durum, engelli bireylerin günlük yaşamlarını doğrudan etkileyen bir hak ihlali niteliği taşımaktadır.

Otizimli bireyler açısından ise durum daha da ağırdır. Görünmeyen bir engel olan otizm, toplumsal farkındalık eksikliği nedeniyle çoğu zaman yanlış anlaşılmakta; bu bireyler eğitimde, sosyal yaşamda ve kamusal alanlarda dışlanma riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Aileler ise hem ekonomik hem de psikososyal anlamda ciddi bir yük taşımaktadır.

Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ne taraf olan ülkemizin, engelli bireylerin bağımsız yaşam hakkını, eğitim hakkını ve toplumsal katılımını güvence altına alma yükümlülüğü bulunmaktadır. Ancak mevcut uygulamalar, bu yükümlülüklerin tam anlamıyla yerine getirilmediğini göstermektedir.

Bu kapsamda;

- 2005 yılından bu yana yürürlüğe konulan erişilebilirlik düzenlemelerinin uygulanma düzeyinin,
- Otizmli bireylerin eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlere erişimde karşılaştıkları sorunların,
- Engelli bireylerin istihdam olanaklarının ve kamu politikalarının etkinliğinin,
- Yerel yönetimlerin ve merkezi idarenin sorumluluklarını ne ölçüde yerine getirdiğinin,

- Ailelerin karşı karşıya kaldığı ekonomik ve sosyal yükün, bütüncül bir şekilde araştırılması, eksikliklerin tespit edilmesi ve kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Engelli bireylerin ve ailelerinin yıllardır beklediği hakların hayata geçirilmesi, sadece bir sosyal politika meselesi değil, aynı zamanda bir hukuk devleti olmanın gereğidir.

Bu nedenle, söz konusu hususların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması zaruri görülmektedir.

İSİM SOYİSİM	BÖLGE	İMZA
Ayyüce Türkeş TAŞ	ADANA	
Turan YALDIR	AKSARAY	
Ahmet Eşref FAKIBABA	ANKARA	
Ömer KARAKAŞ	AYDIN	
Burak DALGIN	BALIKESİR	
Hasan TOKTAŞ	BURSA	
Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU	BURSA	
Yasin ÖZTÜRK	DENİZLİ	
Mehmet AKALIN	EDİRNE	
Mehmet Mustafa GÜRBAN	GAZİANTEP	
Adnan Şefik ÇİRKİN	HATAY	
Burak AKBURAK	İSTANBUL	
S. Buğra KAVUNCU	İSTANBUL	
Hüsmen KIRKPINAR	İZMİR	
Şenol SUNAT	MANİSA	
Burhanettin KOCAMAZ	MERSİN	
Metin ERGUN	MUĞLA	
Selcan TAŞCI	TEKİRDAĞ	
Yavuz AYDIN	TRABZON	
Lütfullah KAYALAR	YOZGAT	